

Vec C-155/20

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

31. marec 2020

Vnútroštátny súd:

Landgericht Ravensburg

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

5. marec 2020

Žalobcovia a žalovaní v konaní o vzájomnej žalobe:

RT

SV

BC

Žalované a žalobkyne v konaní o vzájomnej žalobe:

Volkswagen Bank GmbH

Skoda Bank, Zweigniederlassung der Volkswagen Bank GmbH

Predmet konania vo veci samej

Zmluva o spotrebiteľskom úvere – Právo na odstúpenie od zmluvy – Povinné informácie – Smernica 2008/48/ES – Zánik práva na odstúpenie od zmluvy – Zneužitie práva

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Výklad práva Únie, článok 267 ZFEÚ

Prejudiciálne otázky

1. Má sa článok 10 ods. 2 písm. l) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica 2008/48/ES“) vykladať v tom zmysle, že v zmluve o úvere
  - a) sa má v absolútnej hodnote uviesť úroková sadzba pre prípad oneskorených platieb platná v čase uzavretia zmluvy o úvere, resp. sa má v absolútnej hodnote uviesť aspoň referenčná úroková sadzba (v tomto prípade základná úroková sadzba podľa § 247 BGB [Bürgerliches Gesetzbuch, Občiansky zákonník]), z ktorej sa zvýšením (v tomto prípade o päť percentuálnych bodov podľa § 288 ods. 1 druhej vety BGB) vypočíta platná úroková sadzba pre prípad oneskorených platieb?
  - b) sa musí konkrétne vysvetliť mechanizmus úpravy úrokovej sadzby pre prípad oneskorených platieb, resp. sa aspoň musí odkázať na vnútroštátne predpisy, z ktorých je možné odvodiť úpravu úrokovej sadzby pre prípad oneskorených platieb (§ 247 a § 288 ods. 1 druhá veta BGB)?
2. Má sa článok 10 ods. 2 písm. r) smernice 2008/48/ES vykladať v tom zmysle, že v zmluve o úvere musí byť uvedená konkrétna, pre spotrebiteľa zrozumiteľná metóda výpočtu kompenzácie za predčasné splatenie v prípade predčasného splatenia úveru, aby tak spotrebiteľ mohol aspoň približne vypočítať výšku kompenzácie v prípade predčasného ukončenia?
3. Má sa článok 10 ods. 2 písm. s) smernice 2008/48/ES vykladať v tom zmysle, že
  - a) v zmluve o úvere sa musia uviesť aj práva zmluvných strán na ukončenie zmluvy upravené vnútroštátnym právom, najmä tiež

právo dlžníka na ukončenie zmluvy zo závažného dôvodu pri zmluvách o úvere na dobu určitú podľa § 314 BGB?

- b) [v prípade zápornej odpovede na vyššie uvedenú otázku písm. a)] nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že uvedenie vnútroštátneho osobitného práva na ukončenie zmluvy je povinnou informáciou v zmysle článku 10 ods. 2 písm. s) smernice 2008/48/ES?
- c) v zmluve o úvere sa musí v prípade všetkých práv zmluvných strán na ukončenie zmluvy o úvere upozorniť na lehotu a formu ukončenia zmluvy, ktoré sú stanovené pre uplatnenie práva na ukončenie zmluvy?
4. Je v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere vylúčené, aby veriteľ vzniesol voči uplatneniu práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice 2008/48/ES námietku založenú na zániku práva,
- a) ak jedna z povinných informácií stanovených v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES nebola riadne uvedená v zmluve o úvere ani dodatočne riadne poskytnutá, a preto nezačala plynúť lehota na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 smernice 2008/48/ES?
- b) [v prípade zápornej odpovede na vyššie uvedenú otázku písm. a)] ak je zánik práva založený v rozhodujúcej miere na dobe, ktorá uplynula od uzavretia zmluvy, a/alebo na úplnom splnení zmluvy oboma zmluvnými stranami a/alebo na tom, že veriteľ disponoval sumou úveru, ktorú získal späť, alebo na vrátení úverových záruk a/alebo (v prípade kúpnej zmluvy spojenej so zmluvou o úvere) na užívaní alebo prevode financovanej veci spotrebiteľom, avšak spotrebiteľ v rozhodujúcom období a v čase, keď nastali rozhodujúce okolnosti, nevedel, že má stále právo na odstúpenie od zmluvy, a ani nie je zodpovedný za to, že o tom nevedel, a veriteľ tiež nemohol predpokladať, že spotrebiteľ vie o uvedenej okolnosti?
5. Je v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere vylúčené, aby veriteľ vzniesol voči uplatneniu práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice 2008/48/ES námietku založenú na zneužití práva,
- a) ak jedna z povinných informácií stanovených v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES nebola riadne uvedená v zmluve o úvere ani dodatočne riadne poskytnutá, a preto nezačala plynúť lehota na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 smernice 2008/48/ES?

- b) [v prípade zápornej odpovede na vyššie uvedenú otázku písm. a)] ak je zneužívajúce uplatnenie práva založené v rozhodujúcej miere na dobe, ktorá uplynula od uzavretia zmluvy, a/alebo na úplnom splnení zmluvy oboma zmluvnými stranami a/alebo na tom, že veriteľ disponoval sumou úveru, ktorú získal späť, alebo na vrátení úverových záruk a/alebo (v prípade kúpnej zmluvy spojenej so zmluvou o úvere) na užívaní alebo prevode financovanej veci spotrebiteľom, avšak spotrebiteľ v rozhodujúcom období a v čase, keď nastali rozhodujúce okolnosti, nevedel, že má stále právo na odstúpenie od zmluvy, a ani nie je zodpovedný za to, že o tom nevedel, a veriteľ tiež nemohol predpokladať, že spotrebiteľ vie o uvedenej okolnosti?

Uvádzané predpisy práva Únie

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica 2008/48“), najmä článok 10 ods. 2 písm. l), r) a s)

Uvádzané vnútroštátne právne predpisy

Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (zákon, ktorým sa zavádza občiansky zákonník, EGBGB), článok 247, § 3, 6 a 7

Bürgerliches Gesetzbuch (Občiansky zákonník, BGB), najmä § 242, 247, 288, 314, 355, 356b, 357, 357a, 358, 492 a 495

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-155/20 sa týka troch spojených konaní.
- 2 V prípade RT/Volkswagen Bank uzavrel žalobca so spoločnosťou Volkswagen Bank zmluvu o úvere s istinou vo výške 11 257,14 eura, ktorá bola účelovo viazaná na kúpu motorového vozidla VW Passat na súkromné účely. Predávajúcou vozidla bol autosalón v meste Ravensburg (Nemecko). Kúpna cena predstavovala sumu 15 750 eur. Žalobca uhradil predávajúcej zálohu vo výške 5 000 eur a prostredníctvom vyššie uvedeného úveru financoval zvyšnú sumu 10 750 eur, ako aj jednorazové poistné za poistenie schopnosti splácať úver – ktoré bolo v zmluve o úvere označené ako KSB (Kreditschutzbrieft, úverový krycí list) – vo výške 507,14 eura, spolu teda 11 257,14 eura.
- 3 Žalovaná využila spoluprácu predávajúcej pri príprave a uzavretí zmluvy o úvere. Táto konala najmä ako sprostredkovateľka úveru žalovanej a používala žalovanou poskytnuté zmluvné formuláre. V zmluve o úvere bolo dohodnuté, že žalobca

bude splácať sumu úveru vo výške 11 927,04 eura (istina vo výške 11 257,14 eura spolu s úrokmi vo výške 669,90 eura) od 15. januára 2015 prostredníctvom 48 rovnakých mesačných splátok po 248,48 eura. Žalobca pravidelne platil dohodnuté splátky a uhradením poslednej splátky, ktorá bola splatná 15. decembra 2018, splatil úver v plnej výške.

- 4 Žalobca listom z 22. novembra 2018 krátko pred úplným splnením svojich platobných povinností vyplývajúcich zo zmluvy o úvere odvolal svoj prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy. Domnieva sa, že toto odvolanie je účinné, lebo lehota na odstúpenie od zmluvy nezačala plynúť z dôvodu chybných povinných informácií. Preto žiada od žalovanej vrátenie doteraz zaplatených splátok úveru, ako aj zálohy zaplatenej predávajúcej výmenou za vrátenie vozidla.
- 5 Žalovaná považuje žalobu za nedôvodnú, keďže sa domnieva, že žalobcovi riadne poskytla všetky povinné informácie a uvedené odvolanie je oneskorené. Okrem toho žalovaná vzniesla námietku založenú na zániku práva a na neprípustnom uplatnení práva, keďže sa domnieva, že účelom práva na odstúpenie od zmluvy nie je vyhnúť sa zmluvným povinnostiam dávno po uzavretí zmluvy a po bezchybnom splnení zmluvných povinností, ako aj po prevzatí protiplnenia do užívania.
- 6 Skutkový stav v prípade BC/Volkswagen Bank sa v podstate zhoduje so skutkovým stavom v prípade RT/Volkswagen Bank, avšak s týmto rozdielom: aj v tomto prípade žalobkyňa pravidelne platila splátky úveru a splatila úver zaplatením poslednej splátky, ktorá bola splatná 1. mája 2018. Kúpnu zmluvou zo 4. júna 2018 opäť predala svoje vozidlo autosalónu, od ktorého ho predtým kúpila. Listom z 5. januára 2019 žalobkyňa odvolala svoj prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy o úvere.
- 7 Žalobkyňa zastáva názor, že zmluva o úvere sa účinným odstúpením z 5. januára 2019 zmenila na záväzkový vzťah s povinnosťou vrátiť si vzájomne poskytnuté plnenia. Žalobkyňa preto žiada od žalovanej vrátenie splátok úveru, ktoré jej uhradila, ako aj zálohy zaplatenej predávajúcej po odpočítaní ceny za opätovný predaj. Žalobkyňa sa navyše domáha náhrady trov, ktoré vynaložila na mimosúdne právne zastupovanie.
- 8 Žalovaná považuje žalobu za nedôvodnú, keďže sa domnieva, že žalobkyni riadne poskytla všetky povinné informácie a uvedené odvolanie je oneskorené. Žalovaná subsidiárne uvádza, že uplatneniu práva na odstúpenie od zmluvy v každom prípade bráni námietka založená na zániku práva a na neprípustnom uplatnení práva, keďže sa oprávnené spoliehala na to, že žalobkyňa po tom, čo 1. mája 2018 splatila úver, už nevyužije svoje prípadné právo na odstúpenie od zmluvy. Žalovaná navyše odôvodňuje námietku založenú na neprípustnom uplatnení práva tým, že uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy napriek predchádzajúcemu prevodu vozidla späť na pôvodnú predávajúcu treba považovať za zneužitie práva.

- 9 Prípád SV/Skoda Bank sa v podstate zhoduje s prípadom BC/Volkswagen Bank, ale s tým rozdielom, že SV splatila úver v plnej výške poslednou splátkou z 3. augusta 2016, avšak svoj prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy odvolala až listom z 25. apríla 2019, teda takmer o tri roky neskôr.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 10 V tejto súvislosti treba predovšetkým odkázať na body 7 až 44 zhrnutia návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-33/20¹. Aj keď v prejednávanom prípade sa tretia otázka skladá z troch čiastkových otázok a v prípade C-33/20 sa skladá z dvoch čiastkových otázok, otázky 1 až 3 sú inak v oboch návrhoch na začatie prejudiciálneho konania totožné a úvahy týkajúce sa otázok 1 až 3, ktoré sú uvedené v návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-155/20, sa zhodujú s úvahami uvedenými v návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-33/20. V prejednávanom prípade vnútroštátny súd navyše uvádza úvahy týkajúce sa zániku práva na odstúpenie od zmluvy a zneužívajúceho uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy.
- 11 V súvislosti s otázkou 4 písm. a) a otázkou 4 písm. b) vnútroštátny súd uvádza nasledujúce úvahy. Vo vnútroštátnej judikatúre a literatúre neexistuje jednotná odpoveď na otázku, za akých podmienok spotrebiteľ stráca právo na odstúpenie od zmluvy v prípade zmlúv o spotrebiteľskom úvere. Podľa názoru vnútroštátneho súdu záleží na tom, ktoré zásady sa podľa práva Únie vzťahujú na námietku založenú na zániku práva na odstúpenie od zmluvy.
- 12 Vnútroštátny súd odkazuje na uznesenie z 27. novembra 2007, Diy-Mar Insaat Sanayi ve Ticaret a Akar/Komisija, C-163/07 P, EU:C:2007:717, bod 36, v ktorom Súdny dvor rozhodol, že voči oprávnenému nemožno namietat' uplynutie lehoty, ak v úsudku osoby konajúcej v dobrej viere, ktorá preukázala všetku náležitú starostlivosť vyžadovanú od bežne informovaného subjektu, mohol vzniknúť akceptovateľný omyl, a na ustálenú judikatúru, podľa ktorej sa povinný nemôže úspešne odvolávať na dôvody právnej istoty, aby napravil situáciu, ktorú sám spôsobil tým, že si nesplnil povinnosť poučiť oprávneného o jeho práve odstúpiť od zmluvy alebo ju ukončiť, ktorá mu vyplýva z práva Únie (rozsudok z 19. decembra 2013, Endress, C-209/12, EU:C:2013:864, bod 30).
- 13 Vnútroštátny súd navyše poukazuje na zásadu efektivity, ktorú treba zohľadniť pri posudzovaní zániku práva. Vnútroštátny právny poriadok nesmie nositeľovi práva znemožniť alebo sťažiť uplatnenie jeho práva. Podľa vnútroštátneho súdu môže zásada efektivity tiež brániť uplatneniu vnútroštátnych predpisov týkajúcich sa dobrej viery, keďže tieto predpisy sa nemusia zhodovať s požiadavkami vyplývajúcimi z práva Únie. Preto je sporné, či v prípade, keď neboli riadne poskytnuté povinné informácie podľa článku 10 ods. 2 smernice 2008/48, vôbec možno vzniesť námietku založenú na zániku práva.

¹ Dostupné na serveri T > DOCAFFC > 20 > 0033 > DE.

- 14 Aj keby sa však námietka založená na zániku práva v prípadoch, keď neboli riadne poskytnuté povinné informácie, podľa práva Únie v zásade považovala za prípustnú, zdá sa sporné, či možno pri celkovom posúdení hľadísk, ktoré svedčia v prospech a v neprospech zániku práva, vziať do úvahy dobu, ktorá uplynula, a iné okolnosti, ak spotrebiteľ počas obdobia, ktoré je rozhodujúce pre zánik práva, a v čase, keď nastali rozhodujúce okolnosti, nevedel a ani nemusel vedieť, že má stále právo na odstúpenie od zmluvy.
- 15 Vnútroštátny súd považuje otázku 4 písm. a) a otázku 4 písm. b) za relevantné pre rozhodnutie vo veci samej, lebo v prípade, ak bude odpoveď na jednu z týchto dvoch otázok kladná, jednotlivé žalované sa pravdepodobne nemôžu úspešne odvolávať na to, že jednotliví žalobcovia stratili právo na odstúpenie od zmluvy.
- 16 V súvislosti s otázkou 5 písm. a) a otázkou 5 písm. b), ktoré sa týkajú zneužívajúceho uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy, vnútroštátny súd uvádza, že aj v tejto oblasti sa názory v judikatúre a literatúre líšia. Aj v tomto prípade vnútroštátny súd považuje za rozhodujúce, ktoré zásady sa podľa práva Únie vzťahujú na námietku založenú na zneužívajúcom uplatnení práva na odstúpenie od zmluvy podľa článku 14 ods. 1 prvej vety smernice 2008/48.
- 17 Je sporné, či je vznesenie námietky založenej na zneužití práva v prípade, ak neboli riadne poskytnuté povinné informácie podľa článku 10 ods. 2 smernice 2008/48, *a priori* vylúčené, lebo podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa povinný nemôže úspešne odvolávať na dôvody právnej istoty, aby napravil situáciu, ktorú sám spôsobil tým, že si nesplnil povinnosť poučiť oprávneného o jeho práve odstúpiť od zmluvy alebo ju ukončiť, ktorá mu vyplýva z práva Únie (rozsudok z 19. decembra 2013, Endress, C-209/12, EU:C:2013:864, bod 30).
- 18 Aj keby sa námietka založená na zneužití práva v prípadoch, keď neboli riadne poskytnuté povinné informácie, podľa práva Únie v zásade považovala za prípustnú, predsa je sporné, do akej miery možno pri celkovom posúdení hľadísk, ktoré svedčia v prospech a v neprospech zneužitia práva, vziať do úvahy dobu, ktorá uplynula, a iné okolnosti. Je možné, že tieto okolnosti možno vziať do úvahy len vtedy, keď spotrebiteľ počas rozhodujúceho obdobia vedel alebo musel vedieť, že má stále právo na odstúpenie od zmluvy.
- 19 Vnútroštátny súd považuje otázku 5 písm. a) a otázku 5 písm. b) za relevantné pre rozhodnutie vo veci samej, lebo v prípade, ak bude odpoveď na jednu z týchto dvoch otázok kladná, jednotlivé žalované sa pravdepodobne nemôžu úspešne odvolávať na to, že jednotliví žalobcovia uplatnili svoje právo na odstúpenie od zmluvy zneužívajúcim spôsobom.